РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО
РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ ТЪРГОВИЩЕ

ДОКЛАД

ЗА
КАЧЕСТВОТО НА ПИТЕЙНАТА ВОДА

В ОБЛАСТ ТЪРГОВИЩЕ

ЗА 2024 ГОДИНА

Водата е един от най-съществените природни компоненти с огромно биологично, стопанско и хигиенно значение. Водоснабдяването на населените места с добра питейна вода е голям здравен и социален проблем, за решаването на който трябва да се полагат организирани грижи от държавата и обществото.

Основна задача на съвременното питейно водоснабдяване е да се ограничи до минимум риска за здравето на населението чрез осигуряване на питейна вода с микробиологични, физико-химични, органолептични и радиологични показатели, които отговарят на изискванията на Наредба № 9 от 2001 година за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели.

I. ОПИСАНИЕ НА ОБЕКТА НА МОНИТОРИНГ

Област Търговище е разположена в Североизточна България. На север граничи с областите Русе и Разград, на изток с област Шумен, на юг със Сливен и на запад с Велико Търново. В пределите си включва земи от Дунавската равнина на север и от Предбалкана на юг. Областта е съставена от 5 общини: Антоново, Омуртаг, Опака, Попово и Търговище, обхващащи общо 196 населени места. Площта на областта е 2 710,3 кв.км, което представлява 2,40 % от територията на страната и 18,51 % от тази на Североизточния район. Най-голяма е територията на общините Търговище (840,4 кв.км) и Попово (832,9 кв.км), а най-малка – на община Опака (157,3 кв.км). Територията на област Търговище е бедна на водни ресурси – повече от 95,00 % от изградените водоизточници, са с дебит под 5 л/сек. и са зависими от валежите, като през по-бедни на валежи години някои от тях пресъхват.

Населените места в Област Търговище се водоснабдяват от 134 водоснабдителни зони, обособени на база разпределяна вода в $м^3$:

- 3 „Големи зони" разпределящи вода над 1000 $м^3$ в денонощие, или подаващи вода на население над 5 000 жители. Това са водоснабдителна зона „Тича", подаващи вода за гр. Търговище и 6 малки населени места, водоснабдителна зона „Кипилово", подаваща вода за гр. Омуртаг и 4 малки населени места и водоснабдителна зона „Попово", подаваща вода за по-голямата част на гр. Попово;
- само 1 зона разпределя вода над 400 $м^3$;
- 3 са водоснабдителните зони разпределящи вода малко над 100 $м^3$ вода;
- 74 са водоснабдителните зони разпределящи вода от 10 до 100 $м^3$ вода;
- 53 са водоснабдителните зони разпределящи вода до 10 $м^3$ вода

Основен водоизточник за гр. Търговище е язовир „Тича", осигуряващ нормално водоподаване на град Търговище през всички сезони на годината. Язовирът е разположен на територията на община Велики Преслав, област Шумен и водоснабдява селата Руец, Лиляк, Цветница, Пайдушко, Братово и Божурка.

Водоизточникът (каптаж) за водоснабдяване на гр. Омуртаг е разположен на територията на община Котел, област Сливен - с. Кипилово. Загубите на вода по трасето от водоизточника до града, както и тези във вътрешната мрежа са значителни. Следствие на продължителното засушаване и липсата на валежи в района на водоизточника доведе

до драстично намаление на дебита и дори до липса на постъпване на вода от водоизточника във водоемите на града за няколко месеца. Благодарение на довеждащия водопровод от язовир „Ястребино“, от края на м. декември 2023 година, чрез който водоемите се пълнеха и към града постъпваше „смесена“ питейна вода от два водоизточника- каптаж „Кипилово“ и язовир „Ястребино“, драстичния режим беше смекчен / в преобладаващата част от годината вода имаше от 05.30 ч. до 23.00 часа/

От водоснабдителна зона „Кипилово“ се водоснабдяват и селата Змейно, Птичево, Великденче и Равно село, които също бяха с въведени режими на водоподаване.

Основен водоизточник подаващ вода за гр. Антоново е язовир Ястребино. Водата след пречистване в ПСПВ – Ястребино постъпва в куловодоема на град Антоново, където се смесва с водата от другите водоизточници, които са водоснабдявали и преди града. При необходимост е създадена възможност за водоподаване от напорен водоем „Семерци“- 3000 м^3 към напорните водоеми подаващи вода за с. Семерци, с. Добротица, с. Разделци, с. Любичево, с. Моравка и с. Трескавец.

Почти всички каптажи и дренажи са плиткоподпочвени и дебитите им бързо се влияят от атмосферните условия. Отделни водоизточници съдържат в определени количества над допустимите по стандарт нитрати в зависимост от торенето, което се извършва в селското стопанство.

Единствената пречиствателна станция (Микрофилтрационна озонаторна станция) е разположена в гр. Търговище, като е построена през 1979 година и подава вода само за областния град. В тази станция постъпва водата от язовир ”Тича”. Общият капацитет на съоръженията за пречистване е 400 л/сек. Населението на гр. Търговище, с. Лиляк, с. Цветница, с. Пайдушко, с. Божурка, с. Братово и с. Руец ползва за питейни нужди вода от язовир „Тича“. През 2010 година е окончателно преустановено озонирането и работата на озонаторна станция Търговище. Към момента една част от водата захранваща града и горецитираните села преминава през механично пречистване, посредством микрофилтри, а останалата част се влива директно в единия от водоемите. Обеззаразяването се извършва в две хлораторни станции посредством натриев хипохлорид.

За водоснабдяването на всички населени места от областта са изградени общо 746 км външни водопроводи и 1 375 км вътрешна водопроводна мрежа. Изграждана преди повече от 30 години, голяма част от водопроводната мрежа е с изтекъл срок на годност.

Физическата амортизация е причина за много аварии и изключително големите загуби на вода – областта е с най-висок относителен дял на загубите в североизточен район.

II. АНАЛИЗ НА ДАННИТЕ ОТ ПРОВЕДЕНИЯ ОТ „ВИК“ ООД И РЗИ-ТЪРГОВИЩЕ МОНИТОРИНГ НА КАЧЕСТВОТО НА ПИТЕЙНИТЕ ВОДИ В ОБЛАСТ ТЪРГОВИЩЕ ПО ЗОНИ НА ВОДОСНАБДЯВАНЕ

В област Търговище оперира едно водоснабдително дружество - “Водоснабдяване и Канализация” ООД – Търговище. Контролът по спазване изискванията към качествата

на водата, предназначена за питейно-битови цели се осъществява според изискванията на Наредба №9 на МЗ, МРРБ и МОСВ от 2001 година /Обн. ДВ, бр.30 от 2001г./. Основно задължение на водоснабдителното дружество е да извършва мониторинг по показателите по приложение № 1 от Наредба № 9, разпределени в група А, група Б и Г. В изпълнение на тези си задължения, В и К оператора разработва и изпълнява съгласувана с РЗИ програма за мониторинг на питейната вода. От своя страна РЗИ-Търговище извършва контролен мониторинг съгласно чл. 8 от Наредба № 9 на МЗ, МРРБ и МОСВ от 16.03.2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели (ДВ бр.30 от 2001 г., изм. ДВ бр.87 от 2007 г., изм. ДВ бр.1 от 2011 г., изм. ДВ бр.15 от 2012 г., изм. и доп. ДВ бр.102 от 2014 г., изм. и доп. ДВ. бр.43 от 16 май 2023 г.).

Мониторинговата програма на "В и К" ООД -Търговище е с обхват от 134 зони на водоснабдяване в общините Търговище, Попово, Омуртаг, Антоново и Опака.

Контролът на качеството на питейната вода подавана от „В и К" ООД -Търговище се осъществява в 358 пункта за пробовземане, при крана на консуматора и 2 от водоснабдителните съоръжения /МФОС и ПСПВ - Ястребино/.

Показателите, по които се извършва мониторинга, съгласно чл.7, ал.1 са следните:

Показатели от група А: Активна реакция, амониев йон, вкус, електропроводимост, мирис, калций, манган, мътност, нитрити, нитрати, остатъчен свободен хлор, обща твърдост, перманганатна окисляемост, хлориди, цвят, ешерихия коли, колиформи, брой колонии при 22°С и „Ентерококи".

Показатели от група Б: Антимон, алуминий, арсен, бор, бромати, живак, кадмия, мед, никел, олово, селен, трихалометани (общо), флуориди, хром, цианиди, магнезий, натрий, сулфати, фосфати, цинк, ентерококи, брой колонии при 37°С, бензен, бенз(а)пирен, 1,2-Дихлоретан, пестициди, пестициди(общо), полициклични ароматни въглеводороди, тетрахлоретен и трихлоретен, естествен уран.

Показатели от група Г: обща алфа-активност, обща бета-активност, обща индикативна доза.

Съгласно Чл. 8 от Наредбата, РЗИ-Търговище извършва контролен мониторинг в размер до 50 % от посочените изисквания в Приложение № 2, част Б, таблица Б.1.

Направено е следното разпределение по райони:

Район Търговище

Община Търговище с общо население 48 121 /данните са към 31.12.2023г./ се водоснабдява от 41 зони на водоснабдяване. Една от зоните на водоснабдяване спада към „Големите зони" с обем разпределяна вода над 1000 м^3 в денонощие, една единствена зона разпределя вода малко над 100 м^3 вода, 10 са зоните разпределящи вода под 10 м^3 в денонощие, в останалите 29 зони се разпределят от 10 до 100 м^3 вода. Водоснабдяването на населените места в община Търговище се осъществява от: 4 дълбоки сондажа, 21 шахтови кладенеца, 23 каптажа, 23 дренажа и 96 водоснабдителни съоръжения. Град Търговище и няколко околни села се водоснабдяват от язовир „Тича", намиращ се на територията на област Шумен.

През отчетния период в лабораторията на „В и К“ ООД от район Търговище са изследвани 1 017 проби води по показателите от група А, 88 проби води по показателите от група Б и 56 проби по показателите от група Г. От тях не отговарят на изискванията 51 проби води разпределени по показатели както следва:

- Наднормени количества „нитрати“ са установени във водоснабдителни зони: „Пробуда“, „Алваново“, „Мировец“, „Твърдинци“, „Буйново“, „Миладиновци“, „Момино“, „Подгорица“, „Г. Соколово“, „Острец“ и „Александрово“;
- Показател „Колиформи“ –установено отклонение в проби води взети от водоснабдителни зони „Пресиян“, „Острец“, „Горна Кабда“, „Кошничари“, „Бряг“, и с. Руец от водоснабдителна зона „Тича“;
- Показатели „Колиформи“ и „Ешерихия коли“ –установени отклонения в проби води взети от водоснабдителни зони „Пролаз“, „Пресиян“, „Преселец“ и „Горна Кабда“;
- Несъответствие по показателите „Колиформи“ и „Ентерококи“ установени единствено в проба вода взета от водоснабдителна зона: „Пролаз“.

От пунктовете определени с мониторинговата програма в лабораторията на РЗИ –Търговище са изследвани 152 проби води по показателите от група А и 25 проби води по показателите от група Б. От тях 35 проби води не отговарят на изискванията на Наредба № 9 на МЗ, установени във водоснабдителните зони както следва:

- По показател „нитрати“ отклонения от допустимото са установени в проби води взети от водоснабдителни зони „Подгорица“, „Пробуда“, „Алваново“, „Момино“, „Мировец“, „Буйново“, „Твърдинци“, „Миладиновци“, „Г. Соколово“, „Александрово“, “Острец“ и „Росина“;
- Остатъчен хлор над допустимото и отклонения в показателите „мирис“ и „вкус“ установени в проби води във водоснабдителни зони: „Драгановец“ и „Овчарово“;
- Отклонения по показател „Колиформи“: установени във водоснабдителни зони „кв Бряг“, „Миладиновци“ и „Дралфа“;
- Отклонение по показателите „Колиформи“ и „Ешерихия коли“ е установено в една единствена проба вода взета от водоснабдителна зона „Стража“;
- По показателите „Колиформи“, „Ешерихия коли“ и „Ентерококи“ са установени отклонения в проби води, взети от водоснабдителни зони „Твърдинци“, „Кошничари“, „Бистра“ и с. Руец от водоснабдителна зона „Тича“.
- По показателите „Нитрати“, „Колиформи“, „Ешерихия коли“ и „Ентерококи“ са установени отклонения в проби води, взети от водоснабдителни зони „Твърдинци“, „Буйново“, „Момино“
- По показатели „Колиформи“ и „Ентерококи“ са установени отклонения във водоснабдителни зони „кв. Бряг“ и „Маково“;

От гр. Търговище в лабораторията на РЗИ от пунктовете на града през годината са изследвани 63 проби води по показателите от група А и 2 проби води по показателите от група Б. Отклонения от нормите не са установени.

Район Омуртаг

Община Омуртаг е с общо население 15 822 /данните са към 31.12.2023 г./ и се захранва с вода от 29 водоснабдителни зони, като 14 от тях разпределят вода под 10 м^3 в денонощие, 14 зони разпределят вода от 10 до 100 м^3 в денонощие, една зона разпределя малко над 100 м^3 вода и една единствена е голяма-водоснабдителна зона "Кипилово". Водоснабдяването на населените места в община Омуртаг се осъществява от: 1 шахтов кладенец, 17 каптажа, 22 дренажа и общо 53 водоснабдителни съоръжения. Град Омуртаг и няколко околни села се водоснабдяват от каптаж „Кипилово" намиращ се в област Сливен.

В лабораторията на „В и К" ООД от район Омуртаг са изследвани 448 проби води по показателите от група А, 45 проби води по показателите от група Б и 46 проби по показателите от група Г. От тях не отговарят на изискванията 17 проби води разпределени по показатели както следва:

- По показател „Колиформи" са установени отклонения във водоснабдителни зони „Зелена Морава", „Първан", „Угледно", „Презвитер Козма", „Камбурово", „Кестеняво", с. Врани кон от водоснабдителна зона „Злостен" и с.Долна Хубавка от водоснабдителна зона „Панайот Хитово",
- По показателите „Колиформи" и „Ешерихия коли" са установени отклонения в проби води взети от водоснабдителни зони „Угледно", „Кестеняво" и от селата Птичево и Равно село от водоснабдителна зона „Кипилово".

През отчетния период в лабораторията на РЗИ от пунктовете за пробонабиране в експлоатационен район Омуртаг са изследвани 98 проби води по показателите от група А и 14 проби води по показателите от група Б. От тях 12 проби води не отговарят на изискванията на Наредба № 9 на МЗ, установени във водоснабдителните зони както следва:

- Несъответствие по показателите „Колиформи" и „Ешерихия коли" е установено единствено във водоснабдителна зона „Презвитер Козма";
- Отклонение по показател „Колиформи" е установен само във водоснабдителна зона „Паничино";
- По показателите „Колиформи", „Ешерихия коли" и „Ентерококи" са установени отклонения в проби води, взети от водоснабдителни зони „Пъдарино" и „Зелена морава"-долна махала;
- С установен остатъчен хлор над допустимото и с отклонения в показателите „мирис" и „вкус" са водите от водоснабдителни зони: „Петрино", „Злостен", „Веселец" , „Горно Козарево" и „Плъстина";
- По показател „Нитрати" са установени минимални отклонения в питейните води в една единствена зона „Красноселци".

От гр. Омуртаг в лабораторията на РЗИ от пунктовете на града през годината са изследвани 36 проби води по показателите от група А и 1 проба вода по показателите от група Б. Отклонения от нормите не са установени

Район Антоново

Община Антоново с общо население 4 484 /данните са към 31.12.2023 г./ се водоснабдява от 23 зони на водоснабдяване, като 17 от тях подават вода под 10 $м^3$ в денонощие, а останалите 6 от 10 до 100 $м^3$. Водоснабдяването на населените места в община Антоново се осъществява от следните водоизточници: 1 шахтов кладенец, 27 каптажа, 4 дренажа и общо 40 водоснабдителни съоръжения.

В лабораторията на „В и К“ ООД от район Антоново са изследвани 231 проби води по показателите от група А, 32 проби води по показателите от група Б и 29 проби по показателите от група Г. От тях не отговарят 12 проби води разпределени по показатели както следва:

- По показател „Колиформи“- отклонения са установени във водоснабдителни зони „Великовци“ и „Черни бряг“;
- По показателите „Колиформи“ и „Ешерихия коли“ несъответствията са установени в питейните води на водоснабдителни зони: „Черни бряг“, „Крушолак“, „Черна вода“ „Великовци“, „Изворово“ „Поройно“ и „Кьосевци“;
- По показателите „Колиформи“, „Ешерихия коли“ и „Ентерококи“ е установено едно единствено отклонение в проба вода, взета от водоснабдителна зона „Изворово“.

От пунктовете при консуматорите в лабораторията на РЗИ са изследвани 49 проби води по показателите от група А и 14 проби води по показателите от група Б. От тях 10 проби води не отговарят на изискванията на Наредба № 9 на МЗ, установени във водоснабдителните зони както следва:

- По показател „Колиформи“- отклонение е установено само във водоснабдителна зона „Антоново“ в кв. Еревиш
- Отклонение от показателите „Колиформи“ и „Ешерихия коли“ е установено единствено в проба вода взета от водоснабдителна зона “Пиринец“;
- Отклонение по показателите „Колиформи”, Ешерихия коли” и „Ентерококи”, са установени в проби води взеиа от водоснабдителни зони „Пиринец“ и „Моравица“;
- С установен остатъчен хлор над допустимото и с отклонения в показателите „мирис“ и „вкус“ са водоснабдителните зони „Поройно“, „Черни бряг“, „Антоново“;
- По показател „Нитрати“ е установено минимално отклонение в по една от пробите във водоснабдителни зони „Черни бряг“ и „Орач“.

От гр. Антоново в лабораторията на РЗИ от пунктовете на града през годината са изследвани 4 проби води по показателите от група А и 1 проба вода по показателите от група Б. Установено е едно отклонение по показателелите „мирис“ и „вкус“ и остатъчен хлор над допустимото.

Район Попово

Район Попово обхваща общините Попово и Опака с общо население 27 182 /данните са към 31.12.2023 г./ и се водоснабдява от общо 41 зони на водоснабдяване, като

12 от тях разпределят вода под 10 м^3 в денонощие, 25 зони разпределят вода в диапазон от 10 м^3 до 100 м^3 в денонощие, 2 зони разпределят вода над 100 м^3 в денонощие и 1 зона разпределя вода над 400 м^3 в денонощие. Само 1 е голямата зона, разпределяща вода над 1000 м^3. Водоснабдяването на населените места в община Попово се осъществява от следните водоизточници: 1 дълбок сондажен кладенец, 16 шахтови кладенеца, 35 каптажа, 8 дренажа и общо 89 водоснабдителни съоръжения.

В лабораторията на „В и К“ ООД от район Попово са изследвани 404 проби води по показателите на група А, 47 проби води по показателите на група Б и 50 проби води по показателите от група Г. От тях неотговарящи са 24 броя проби води разпределени по показатели както следва:

- По показател „Нитрати“ отклоненията са установени в питейните води взети от водоснабдителни зони: „Захари Стояново“, „Глогинка“, „Люблен“, „Дриново“, „Ломци“, „Априлово“, „Долна Кабда“ и „Горско Абланово“.
- По показателите „Колиформи“ и „Ешерихия коли“ несъответствия са установени в питейните води на водоснабдителни зони: „Паламарца“, „Крепча“ и „Конак“;
- По показател „Колиформи“ несъответствия са установени в питейните води на водоснабдителни зони: „Садина“ и „Посабина“;

От пунктовете при консуматорите в лабораторията на РЗИ са изследвани 83 проби води по показателите от група А и 20 проби води по показателите от група Б. От тях 19 проби води не отговарят на изискванията на Наредба № 9 на МЗ, установени във водоснабдителните зони както следва:

- Отклонения по показателите „Колиформи“, „Ешерихия коли“ и „Ентерококи“- установени в проби води във водоснабдителни зони: „Бракница“ , „Звезда“ и „Помощица“;
- В една единствена водоснабдителна зона е установено отклонение по показатели „Колиформи“ и „Ешерихия коли“- в „Берковски“;
- Остатъчен хлор над допустимото и с отклонения в показателите „мирис“ и „вкус“ са установени в питейните води от водоснабдителни зони „Крепча“; „Гърчиново“ и „Водица“;
- Наднормено съдържание по показател „нитрати“ е установено в проби води взети от водоснабдителни зони „Люблен“, „Ломци“, „Долна Кабда“, „Горско Абланово“, „Кардам“ и „Априлово“, „Захари Стояново“, „Долец“ и „Глогинка“.

От гр. Попово в лабораторията на РЗИ от пунктовете на града през годината са изследвани 14 проби води по показателите от група А и 2 проби вода по показателите от група Б. Отклонения от нормите не са установени

СРАВНИТЕЛНА ТАБЛИЦА И ГРАФИКА НА ДИНАМИКАТА НА СТАНДАРТНОСТТА НА ПИТЕЙНАТА ВОДА В ОБЛАСТ ТЪРГОВИЩЕ ЗА ПЕРИОДА 2020 ÷ 2024 ГОДИНА, НА БАЗА ПРОВЕДЕН МОНИТОРИНГ ОТ РЗИ-ТЪРГОВИЩЕ

година	брой пунктове	брой проби		стандартност на питейната вода в %, изчислена на база брой лабораторни изследвания	
		Показатели група А	Показатели група Б	химични показатели	микробиологични показатели
2020	360	419	73	98,33%	96,26%
2021	360	424	71	98,49%	93,96%
2022	360	437	73	98,46%	94,76%
2023	360	405	71	98,78%	94,78%
2024	360	382	73	98,78%	96,23%

През 2024 година в лабораторията на РЗИ-Търговище са изследвани 382 водни проби по показателите от група А и 73 по показателите от група Б. Стандартността по химични и органолептични показатели за водите от централното водоснабдяване е 98.78% , същата както през 2023 година. Причините за отклоненията не са по-различни от предишните години. Най-често отклоненията от нормалните стойности са по показателите „Нитрати”, „Мирис”, „Вкус” и „Остатъчен свободен хлор”. Основно отклоненията по микробиологични показатели се наблюдават при гравитачните водоснабдявания, където обеззаразяването на водата е ръчно и е вследствие неправилна преценка в дозирането на биоцидните препарати. Честите аварии на хлориращите устройства и липсата на части за ремонтирането им, амортизираната водопроводна мрежа и честите аварии също са причина за увеличаване нестандартността на водата по микробиологични показатели. Намаляването на населението в селските райони и обезлюдяването на малките населени места, които водят до минимална консумация на питейна вода, засушаването и въведените режими на водоподаване в някои населени

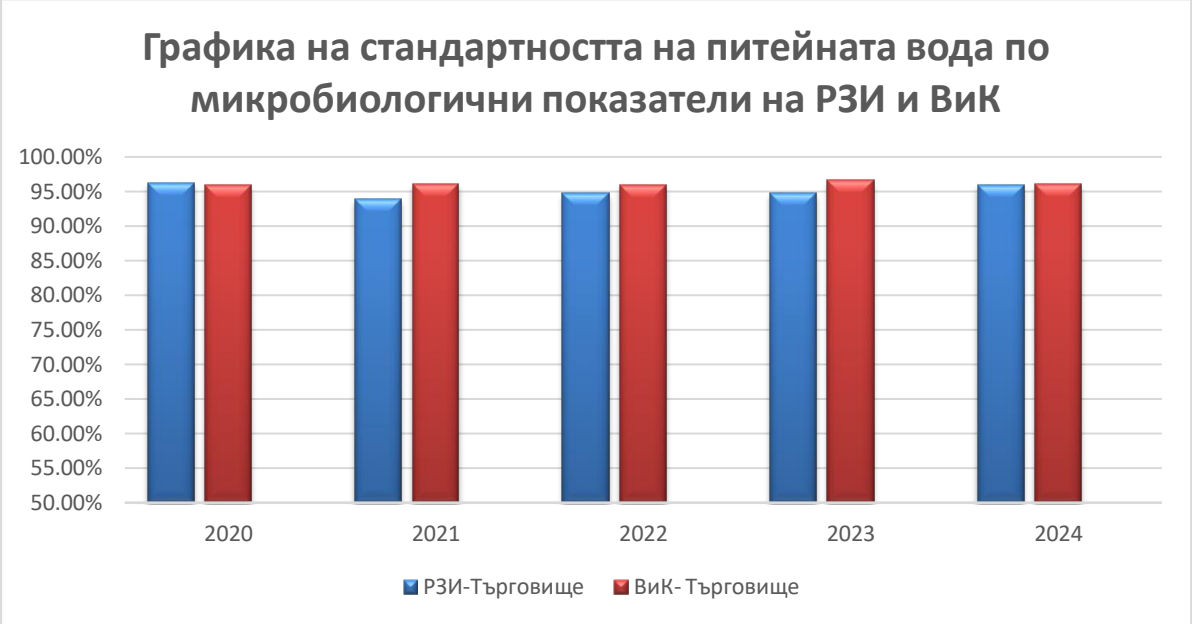
места също допринасят за влошаване на качеството на подаваната вода до консуматора. Най-голям е процентът на неотговарящи води по показател “Колиформи” и „Ешерихия коли“. Стандартността на питейните води по микробиологични показатели е 96.23% при 94.78% за 2023 година.

През изтеклата година в лабораторията на „ВиК” ООД гр. Търговище са изследвани 2 100 проби води по показателите от група А, 212 проби води по показателите от група Б и 181 проби води по показателите от група Г. Няма водоснабдителна зона с неизпълнен мониторинг. Най-голям процент несъответствия представляват отклоненията по показател “Колиформи”, „Ешерихия коли“ и „Нитрати”. Стандартността по химични показатели за водите от централното водоснабдяване е 95,24% при 96.37% за 2023 година. Стандартността на питейните води по микробиологични показатели е 96.04% при 96.61% за 2023 година.

По предварително съгласуван график са взети и доставени 25 проби води за изследване по радиологични показатели в лабораторията на РЗИ-Русе и 50 проби води за изследване на пестициди в лабораторията на РЗИ-Велико Търново. Не са установени отклонения от нормативните изисквания.

СРАВНИТЕЛНА ТАБЛИЦА И ГРАФИКА НА СТАНДАРТНОСТТА ПО МИКРОБИОЛОГИЧНИ ПОКАЗАТЕЛИ НА ПИТЕЙНАТА ВОДА В ОБЛАСТ ТЪРГОВИЩЕ ЗА ПЕРИОДА 2020-2024 ГОДИНА, НА БАЗА ПРОВЕДЕН МОНИТОРИНГ ОТ РЗИ-ТЪРГОВИЩЕ И ВИК

година	стандартност на питейната вода по микробиологични показатели в %, изчислена на база брой лабораторни изследвания	
	РЗИ – Търговище	„ВиК“ – Търговище
2020	96,26%	95,97%
2021	93,96%	96,08%
2022	94,76%	95,99%
2023	94,78%	96,61%
2024	96,23%,	96,04%

За констатирани нарушения, свързани с пропуски в обеззаразяването и влошени качества на водата по микробиологични показатели създаващи риск за здравето на човека са съставени 19 акта на водомайстори. При констатиране на отклонения, криещи здравен риск своевременно се уведомява водоснабдителното дружество и населението. Направени са общо 34 предписания. От тях 20 за предприемане на необходимите мерки за качествено и ефективно обеззаразяване на водата с цел постигане на показателите, съобразно изискванията на Наредба № 9, както и провеждане на проучване на причините довели до отклонения в качеството на питейната вода, за което писмено се информира РЗИ и 14 предписания за недопускане подаването на питейна вода със завишени стойности на „остатъчен свободен хлор". След провеждане на проучванията от страна на ВиК оператора като основни причини довели до отклоненията от Наредба №9 са посочени:

- повреди в хлориращите устройства /спукани маркучи и запушени дозаторни устройства/;
- аварии във водопроводната мрежа;
- ниската консумация на питейна вода вследствие обезлюдяването на населените места, застой на водата във водоемите и в амортизираната водопроводна мрежа.

Изпълнението на предписаните мероприятия за привеждане качеството на питейната вода към изискванията на Наредба № 9 са доказани с контролни проби от цитираните в предписанията водоснабдявания на населените места.

През отчетния период в 23 водоснабдителни зони са установени отклонения по показател „нитрати". В 2 от тях за първи път се установяват отклонения в една от пробите малко над нормата. Това са водоснабдителните зони „Росина" и „Глогинка". В 8 водоснабдителни зони с трайни отклонения през годините, през 2024 е засечена само по една проба с отклонение. В 3 водоснабдителни зони също с трайни отклонения само

едната от изследваните проби е с отклонение малко над 100 mg/l, другата проба е с показател под 100 mg/l. Това са водоснабдителните зони „Миладиновци“, „Ломци“ и „Подгорица“. В населените места със засечени инцидентни еднократни превишавания на стойностите, отклоненията се дължат на продължителното засушаване и включване на стари водоизточници за резервно и/или допълнително водозахранване. Установените наднормени количества нитрати са в малки населени места с количество разпределяна вода под 10 или до 100 куб. м.

На графиките е изобразено процентното съотношение на населението от Район Търговище и Район Попово, консумиращо вода с трайни отклонения по показател „Нитрати“. Предимно това са жители от малки населени места и както е видно процентът е незначителен.

На територията на област Търговище са регистрирани и четири юридически лица, които експлоатират водоснабдителни системи /ведомствени водоснабдявания/ за питейно-битово водоснабдяване. Контролът на качеството на водата се извършва по съгласувани с РЗИ мониторингови програми. Водоизточниците захранват основно малки предприятия и туристическа хижа. От страна на РЗИ са взети общо 4 проби води по показателите от група А и 4 проби води по показателите на група Б. В две от пробите са установени отклонения: 1 по микробиологични показатели а 1 проба е с отклонения по показатели „Мирис", „Вкус" и „Остатъчен свободен хлор". Направени са 2 предписания:

- 1 за предприемане на необходимите мерки за качествено е ефективно обеззаразяване на водата с цел постигане на показателите съобразно нормативната база;
- 1 за правилно дозиране на хлорните препарати при обеззаразяване на питейната вода и недопускане на подаване на вода с повишено съдържание на хлорни препарати.

Съставен е 1 акт на управителя на обекта експлоатиращ ведомственото водоснабдяване.

По време на текущия контрол е проследяван мониторинга на водата от страна на стопанисващите фирми извършван съгласно мониторинговите програми.

В кметствата на населените места с наднормено съдържание на нитрати са предоставени информационни материали изготвени от РЗИ-Търговище на тема: „Обърнете внимание – Нитрати".

В сайта на РЗИ два пъти месечно се публикува справка за извършвания от РЗИ мониторинг на питейните води, като пробите с отклонения от нормативните изисквания се цитират поименно за информация на обществеността.

През отчетния период, а и през последните години на територията на област Търговище не са регистрирани чревни инфекциозни заболявания причинени от отклонения в качеството на питейната вода.

III. ИЗВОДИ

- Големият брой водоизточници с плитки каптирания, бързо повлиявани от повърхностните води, амортизираната водопроводна мрежа на места, все още съществуващото примитивно обеззаразяване /ръчно/ на питейната вода са основната причина за инцидентни отклонения по микробиологични показатели и на някои физико-химични и органолептични показатели. Намаляването на населението в селските райони и обезлюдяването на малките населени места, които водят до минимална консумация на питейна вода също допринасят за влошаване на качеството на подаваната вода до консуматора. Основен проблем през годината бяха въведените режими на водоподаване, като в някои села те бяха драстични. От месец август до средата на декември в 50 % от населените места в Областта, вода се подаваше по 3- 4 часа на ден или през няколко дни, а имаше села и без водоподаване. Това доведе до затруднения при осъществяването на контрола и пробонабирането. Резултатите от изпълнението на мониторинговата програма от ВиК дружеството и РЗИ показват, че нестандартността на питейната вода по

химични и микробиологични показатели в област Търговище не се различава съществено от установената такава в последните 5 години.

- През 2024 година няма водоснабдителна зона с неизпълнен мониторинг;
- Резултатите от изпълнението на мониторинговата програма от ВиК дружеството и РЗИ показват, че в големите водоснабдителни зони населението консумира вода отговаряща на изискванията;
- Нестандартността на питейната вода по химични и микробиологични показатели в област Търговище идва от водоснабдителните зони подаващи вода за малки населени места, където обеззаразяването е ръчно и където вследствие на засушаването се наложи включването на стари водоизточници, изключени преди години заради наднормено съдържание на „Нитрати“;
- Няма регистрирани чревни инфекциозни заболявания причинени от отклонения в качеството на питейната вода.

IV. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

С цел подобряване качеството на водата в следващите 5 години „ВиК“ ООД, гр. Търговище е планирало да инвестира 5.45 млн. лв. собствени средства за модернизиране на ВиК мрежата. Комисията по енергийно и водно регулиране /КЕВР/ със свое решение от 29.06.2022 г. одобри бизнес плана за развитие на дружеството за периода 2022-2026 г. С цел да бъдат намалени общите загуби на вода и да се осигури надеждно и устойчиво водоснабдяване на потребителите до 2026 г. ВиК операторът планира да подмени 57 км. довеждащи водопроводи и разпределителна мрежа. С тези мерки 26% от общите инвестиции ще бъдат директно вложени в улични водопроводи. Със специално оборудване дружеството ще обследва общо 545 км. улична мрежа. Това ще доведе до откриване на скрити аварии и подобряване качеството на водата.